

Motion till riksdagen

1988/89:K406

av Hans Lindblad (fp)

Riksdagsledamots rätt till information om hur lag tillämpas

Som riksdagsledamot får man stifta lagar. Men man får inte reda på hur lagarna fungerar, åtminstone inte när det gäller SÄPO.

Riksdagen är alltså satt under förmyndare. En av dessa heter Ingvar Eriksson, propagandachef hos rikspolisstyrelsen.

Den 17 april 1988 skrev jag en debattartikel i Dagens Nyheter om SÄPO:s personalkontroll. Jag tog bl.a. upp ett absurt fall där en folkpartist vägrats arbete vid militärhögskolans militärhistoriska avdelning, till följd av SÄPO:s personalkontroll. Inför artikeln frågade jag andra riksdagsledamöter, främst i KU, om personalkontrollen. De vittnade om "hur oerhört svårt det är för folkvalda att kunna få insyn i säkerhetspolisens och myndigheternas verksamhet kring personalkontrollen".

På detta svarade propagandachefen i ett DN-inlägg den 11 maj att min kritik var "gåtfull". Jag borde nämligen veta att lagen ger den enskilde rätt att ta del av SÄPO:s uppgifter, skrev Eriksson. Denna rätt "sträcker sig längre än vad som följer av vanliga förvaltningsrättsliga principer, eftersom den registrerade inte kan anses vara part i ärendet hos rikspolisstyrelsen".

Jag är alltså en idiot som inte förstår att personalkontrollen är helt harmlös eftersom den enskilde får reda på allt. Men i Erikssons artikel antyds att kanske inte riktigt alla fick information, för undantag kunde göras enligt den paragraf i sekretesslagen som gäller "till skydd för det allmännas brottsförebyggande och brottsbeivrande verksamhet".

Men min vän hade inte informerats, trots att han absolut inte ägnar sig åt brott.

Hur många av dem som stoppats från statliga jobb till följd av personalkontrollen får den information som propagandachefen skrev om i DN? Alla utom någon enstaka procent eller promille? Eller är det rentav ganska många som inte får veta något?

Eftersom Eriksson kritiserade min okunskap ville jag tillmötesgå honom genom att lära mig mer. I vårt samhälle ska man ju vara snäll mot poliser. Det lärde jag mig redan som liten. Och jag antar att ju högre uppsatt en polis är, desto angelägnare är det att vederbörande bemöts vänligt.

Eftersom riksdagen har en kvalificerad utredningstjänst bad jag den att för min räkning ta fram uppgifter om hur många som informerats om att de stoppats genom personalkontroll.

Jag fick en del material direkt från utredningstjänsten och ett meddelande om att rikspolisstyrelsen lovat att strax därefter ge de av mig begärda uppgifterna.

En tid därefter meddelade utredningstjänsten att rikspolisstyrelsen ändrat sig. Riksdagsman Lindblad skulle inte få de begärda uppgifterna. Jag ville

då att utredningstjänsten skulle begära skriftligt besked från SÄPO om varför riksdagsman inte kunde få information om hur lagen tillämpas. Jag ville få reda på vilken bestämmelse som förbjuder SÄPO att lämna mig uppgift om hur stiftade lagar följs ute i verkliga livet. Men inte heller det fick jag.

Det enda jag därefter hört i angränsande ämnen är den allmänna nyhetsrapporteringen om hur olika instanser söker kartlägga eventuell kriminalitet i och kring rikspolisstyrelsen.

Erikssons artikel gick ut på att personer som drabbas av yrkesförbud åtminstone informeras. (Det kallas "kommunikation".) I ett granskningsbetänkande 1986/87 konstaterade KU att "kommunikation av uppgifter ur det särskilda register som förs inom RPS säkerhetsavdelning torde knappast förekomma". Har KU rätt var Erikssons artikel vilseledande. Det synes mig bedrövligt att skattebetalarnas pengar ska gå till att finansiera befattningshavare som lägger ut dimridåer av detta slag. En personalkontroll som stoppade den sortens folk vore lättare att fördra.

Både väljare och vi som valts brukar nog utgå från att den som väljs till riksdagsledamot också ska tilltros rätten att få veta vad som sker i samhället. Men så är det alltså inte. Jag undrar också vilken lag som möjliggör för rikspolisstyrelsens propagandachef att bluffa svenska folket.

Principiellt är det orimligt att en ledamot av den lagstiftande församlingen nekas möjlighet att få information om lagtillämpning, samtidigt som en myndighetsföreträdare tycks ha rätt att vilseleda allmänheten om samma förhållanden.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att riksdagsledamot har rätt att hos myndighet få information om gällande tillämpning av svensk lagstiftning.

Stockholm den 16 januari 1989

Hans Lindblad (fp)